

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ОСІБ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітні програми Екологія
Агрономія
Лісове господарство

Спеціальності 101 Екологія
201 Агрономія
205 Лісове господарство

Галузі знань 10 Природничі науки
20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
протокол № 4 від 13.11.2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Соціальний захист осіб
Викладач (-і)	Кохан Наталія Василівна, доц., к.ю.н., доцент кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	Кохан Наталія Василівна (0342) 507822
Е-mail викладача	Кохан Наталія Василівна natalia.kohan@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	<p>Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу/</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань.</p>
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є соціально-забезпечувальні правовідносини, а також практика реалізації відповідних норм різноманітними суб'єктами.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна частина. 2. Особлива частина. <p>Соціальний захист осіб регулює суспільні відносини, які виникають у сфері соціального забезпечення населення. Воно служить ефективною гарантією особі при настанні таких соціальних ризиків, як: старості, у випадку хвороби, повної або часткової втрати працездатності, безробіття, яке настало з незалежних від особи причин, а також втрати годувальника, забезпечення материнства і дитинства, призначення соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, надання медичної допомоги і лікування та інших форм соціальної підтримки.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі виступають Кодекс Законів про Працю України, Закони України «Про зайнятість населення», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію та інвалідам», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», «Про соціальні послуги» та ряд інших законів і підзаконних актів.</p> <p>Застосування законодавства, яке підтримує соціально незахищені верстви населення в умовах економічної кризи є дуже складним завданням і одним з основних, відповідальних напрямків роботи держави, державних органів та всіх інституцій громадянського суспільства, соціальної держави. Без кваліфікованих спеціалістів в галузі соціального забезпечення нам неможливо забезпечити міжнародні стандарти в сфері соціального захисту та гарантувати особі й забезпечити її право на соціальну підтримку належного рівня. Підготовка юристів, які володіють такими знаннями, повинна стати одним з пріоритетних напрямів діяльності держави на сучасному етапі. Важливо, щоб випускники вищих закладів володіли необхідними знаннями у галузі права соціального забезпечення на базі стійкої сформованої правової культури мислення та підтримки з боку держави.</p>	

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Соціальний захист осіб» полягає в засвоєнні студентами норм, які регулюють різні види соціального забезпечення, їх характер; формуванні світогляду, мислення теоретичних знань у сфері права соціального забезпечення, а також права на оскарження до суду неправомірних дій службових осіб; ознайомлення з порядком розгляду і вирішення державними органами питань призначення громадянам пенсій і соціальних допомог, надання соціальних послуг; продемонструвати нерозривний зв'язок норм права з їх практичним застосуванням відповідними органами.

Основними цілями вивчення дисципліни «Соціальний захист осіб» є сприяння набуттю студентами знань та розуміння змісту норм законодавства, яке забезпечує соціальний захист осіб, аналізувати й узагальнювати вивчений матеріал, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації особами права на соціальний захист, правильного застосування норм законодавства.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних ресурсів;
- здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського демократичного суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- аналізувати та синтезувати джерела права соціального забезпечення та результатів наукових досліджень даної сфери;
- знання та розуміння предметної області права соціального забезпечення та розуміння професійної діяльності;
- здатність спілкуватися державною мовою, як усно, так і письмово;
- здатність працювати в команді колег за фахом;
- здатність розвивати навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для удосконалення теоретичних та практичних знань з сфери соціального забезпечення громадян;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). приймати неупереджені й мотивовані рішення, визначати інтереси і мотиви поведінки інших осіб, примирювати сторони з протилежними інтересами.

Фахові компетентності:

- повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи;
- знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів;
- знання і розуміння соціальної природи соціально-забезпечувальних відносин та їх правового регулювання.
- здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів;
- знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та фахівців психологічної служби;
- здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій дітей та сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах;
- знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб;
- здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси різних категорій дітей та молоді та їх сімей;
- здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у сфері права соціального забезпечення громадян, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації;
- здатність застосовувати знання норм права у практичних ситуаціях, які виникають у сфері соціального забезпечення громадян та розробляти шляхи подолання соціальних

проблем й знаходити ефективні методи їх вирішення;
 - здатність до надання допомоги та підтримки дітям та молоді їх сім'ям з врахуванням індивідуальних потреб, вікових відмінностей, тендерних, етнічних та інших особливостей;
 - здатність до сприяння соціального захисту дітей, надання підтримки їх сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах;

Програмні результати навчання:

- здатність продемонструвати знання та розуміння: змісту правових понять і категорій соціального забезпечення громадян;
 - здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язання професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами;
 - застосовувати загальнотеоретичні правові знання при аналізі конкретних правових ситуацій, які мали місце в юридичній практиці, зокрема при забезпеченні права особи на соціальний захист;
 - ідентифікувати формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід;
 - використовувати методи соціальної діагностики у процесі діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
будь-який	231 Соціальна робота	будь-який	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб.

Модуль I. Загальна частина

Тема 1. Соціальна робота. Зміст соціального забезпечення осіб. Правовідносини при соціальному забезпеченні.	1	2	7
Тема 2. Державні соціальні стандарти та соціальні гарантії в системі соціального забезпечення.	1	2	7
Тема 3. Соціальні ризики.	-	2	7
Тема 4. Організаційно-правові форми соціального забезпечення в Україні.	2	2	7

Модуль II. Особлива частина

Тема 5. Пенсійна система. Пенсійне забезпечення осіб.	2	2	6
Тема 6. Система страхових допомог в Україні.	2	2	6
Тема 7. Державні соціальні допомоги.	2	2	6
Тема 8. Соціальні пільги як вид соціального забезпечення.	1	2	7
Тема 9. Соціальні послуги як вид соціального забезпечення.	1	2	7

		ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни					
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Накопичування балів під час вивчення дисципліни	Види навчальної роботи	Максимальна к-кість балів		
	Лекція		-		
	Семинарське заняття		45 (оцінка за 5-бальною системою; за підсумком середній бал множиться на коефіцієнт 9: наприклад, 4*9=36)		
	Індивідуальне завдання		5		
	Контрольна робота		50		
	Максимальна кількість балів		100		
Вимоги до письмових робіт	<p>Вивчення дисципліни передбачає виконання всіма студентами одної письмової модульної контрольної роботи. Робота виконується на 8 семінарському занятті та охоплює обидва змістовні модулі.</p> <p>На контрольну виноситься 2 описових завдання, яке оцінюється в 30 балів, 2 коротких запитання теоретичного змісту, які оцінюються в 10 балів, 2 схематизації теоретичного поняття, яке оцінюється 10 балів. Максимальний бал за контрольну становить 50.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття.</p>				
Семинарські заняття	<p>Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Передбачає оцінювання студентів під час проведення заняття за п'ятибальною системою. (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).</p>				
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Для студентів, які не мають заборгованостей, залік виставляється на останньому семінарському (практичному) занятті.</p> <p>Студенти, які на момент виставлення заліку мали заборгованість, залік проводиться письмово, після усіх відпрацювань студентом.</p>				
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль – залік.</p> <p>На залік виноситься 4 описових питання, які оцінюються: 1 і 2 питання по 20 балів; 3 і 4 питання оцінюються по 30 балів. В сукупності – 100 балів.</p>				
7. Політика навчальної дисципліни					
<p><u>Письмові роботи:</u></p> <p>Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках для забезпечення самостійної роботи), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань (за вибором студента) – <i>Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри.</i></p> <p><u>Академічна доброчесність:</u></p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності,</p>					

усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf> та Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента.

Неформальна освіта

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти здійснюється одноосібним рішенням директора за умови, що назви освітніх компонент ідентичні або мають незначну стилістичну розбіжність; співпадає загальний обсяг годин (кредитів ЄКТС); співпадають компетентності та програмні результати навчання з дисципліни / дисциплін та результатів неформальної освіти або на підставі висновку експертної комісії кафедри.

8. Рекомендована література

- 1.Бойко М.Д. Право соціального забезпечення України. Київ: Центр навчальної літератури, 2014. 468с.
- 2.Болотіна Н.Б. Право соціального захисту: становлення і розвиток в Україні. Київ: Знання, 2005. 615с.
- 3.Занфірова Т.А., Прилипка С.М., Ярошенко О.М. Право соціального забезпечення України: Підручник. Харків: ФІНН, 2012. 638 с
- 4.Пилипенко П.Д., Буряк В.Я., Синчук С.М. Право соціального забезпечення України. Підручник. Київ : Ін Юре, 2010. 504с.
- 5.Ярошенко О.М., Барабаш Г.О., Вапнярчук Н.М. Право соціального забезпечення в Україні. Підручник. За ред. Ярошенко О.М. Харків: Право, 2015. 458с.
- 6.Ярошенко О.М. Право соціального забезпечення. Підручник. Харків: Право, 2019. 376с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках, розміщених на сторінці кафедри та наданих студентам на першому навчальному занятті.

Викладач:
к.ю.н., доц. Наталія КОХАН